

Casus

Naast mijn werk als raadslid, heb ik al jaren met een vriend een bedrijfje van waaruit we bouwkundige adviezen geven in de omgeving waar hij woont (een andere regio). Het is als een soort hobby begonnen, maar we maken inmiddels een aardige omzet.

Ik word benaderd door een burger uit de gemeente die mij vraagt een bouwvergunningaanvraag voor te bereiden voor een kleine aanbouw aan zijn woning.

Wat staat mij te doen?

Het 7-stappenplan¹ naar een moreel juist oordeel

1. Wat is het dilemma?

Stel vast wat het dilemma is. Wat is, intuïtief, je keuze?

Wat is het belangrijkste tegenargument?

2. Wie zijn de betrokkenen?

Betrokkenen zijn alle individuen en groepen die er in redelijkheid aanspraak op kunnen maken, dat bij de beslissing ook met hun rechten en belangen rekening wordt gehouden.

3. Wie is verantwoordelijk voor de keuze?

Met andere woorden: wie neemt de beslissing? Het antwoord op deze vraag moet altijd \neq zijn. Is het antwoord anders, dan probeer je óf de verantwoordelijkheid af te schuiven óf is het niet jouw dilemma.

4. Welke informatie heb ik (nog) nodig?

Is alle informatie voorhanden om tot een beslissing te kunnen komen?

5. Welke argumenten kunnen worden aangevoerd?

Welke argumenten ondersteunen de eerste keuzemogelijkheid?

Welke de tweede?

Noteer de antwoorden in de T-splitsing

6.A. Wat is mijn conclusie?

Ga na welke argumenten uit stap 5 berusten op een beginsel en noteer dat per argument. Volg deze werkwijze per kolom argumenten. Betreft het een gevolgenargument, zet daar dan een \neq bij. Identificeer ook de smoesjes.

Ga nu opnieuw over tot het maken van de keuze door de argumenten te wegen en gebruik daarbij de volgende vuistregel:

Beginselargumenten gaan voor gevolgenargumenten, tenzij de gevolgen zeer extreem zijn.

Conclusie

Noteer de keuze met het belangrijkste argument vóór en het voornaamste bezwaar:

Ik doe/ik kies \bar{o}

Dat is moreel juist

Vanwege \bar{o}

Ondanks \bar{o}

6.B. Repareren aan de niet gekozen kant

Als ik eenmaal de keuze heb gemaakt, ga ik na welke acties ik kan ondernemen om de nadelen aan de niet gekozen kant zoveel mogelijk te compenseren of te beperken.

7. Hoe voel ik me bij mijn besluit?

Hoe voel ik me nu, nu ik stapsgewijs tot mijn keuze ben gekomen?

¹ Bron: Luijk, H. van, *Integer en verantwoord in beroep en bedrijf*, Boom 2000, p. 166-177.